

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Bestuurlijk overleg Zeeuwse gemeenten - Intervence -
ministerie van J&V

Cc: directeur Jeugd, ministerie van VWS

Jeugdautoriteit

Bezoekadres:
Rijnstraat 50
2551 XP Den Haag
T 070 340 68 88

www.rijksoverheid.nl

Kenmerk

Uw brief

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de datum
en het kenmerk van deze
brief.*

Datum 4 december 2020
Betreft Toekomst jeugdbescherming en -reclassering Zeeland

De afgelopen periode hebben de Zeeuwse gemeenten, Intervence, het ministerie van Justitie en Veiligheid (J&V) en het Ondersteuningsteam Zorg voor de Jeugd (OZJ) drie verschillende scenario's verkend voor de toekomst van de Zeeuwse jeugdbescherming en jeugdreclassering. Dit heeft ertoe geleid dat de Zeeuwse gemeenten het voorgenomen besluit hebben genomen voor het zogenaamde scenario 3b. Dit betekent dat gemeenten de voorkeur geven aan het scenario waarin de zorgactiviteiten die nu worden uitgevoerd door Intervence worden overgenomen door drie andere aanbieders, namelijk Briedis, de William Schrikker Groep en het Leger des Heils.

De Jeugdautoriteit is tot half november zijdelings geïnformeerd geweest over dit traject. Bij het bestuurlijk overleg van 13 november jl. is de Jeugdautoriteit als toehoorder aanwezig geweest. Het ministerie van J&V heeft in dat bestuurlijk overleg de Jeugdautoriteit mondeling om advies gevraagd over de ontstane situatie, gezien de aanwezige risico's voor de continuïteit van de zorg die eraan verbonden zijn.

De Jeugdautoriteit heeft op basis van de door het ministerie van J&V aangeleverde documenten, zoals de gespreksverslagen van het bestuurlijk overleg en de opgestelde risicomatrixen van de drie scenario's, een eerste beoordeling gedaan. Hierbij wordt nadrukkelijk opgemerkt dat de aard en de omvang van de beschikbare documentatie alsmede de beschikbare tijd de Jeugdautoriteit geen gelegenheid bieden te komen tot de diepgang van onderzoek die in dit soort gevallen wenselijk is. Ingevolge het gedane verzoek wordt hieronder derhalve een advies op hoofdlijnen gegeven rondom een aantal aandachtspunten en randvoorwaarden voor het vervolgproces. Daarbij wordt opgemerkt dat verder verdiepend onderzoek in deze casus gelet op vigerende continuïteitsrisico's alsmede de thans in het proces gebrachte snelheid zeer wenselijk is.

Aandachtspunten voor zorgcontinuïteit en financiële en juridische gevolgen

- De zorgcontinuïteit van de jeugdigen en gezinnen dient wat de Jeugdautoriteit betreft voorop te staan. Het onderhavige proces kent een hoge snelheid waarbij het van groot belang is te zorgen voor een nauwkeurige en zorgvuldige overdracht van de jeugdigen en het borgen van de zorgcontinuïteit.

- De geschetste overnamemogelijkheden zijn door de betrokken partijen tot nu toe slechts marginaal in kaart gebracht. Op korte termijn is het vanuit voornoemd perspectief aan te bevelen een verdiept inzicht te verkrijgen in de risico's en kansen van de drie overnemende zorgaanbieders, met daarbij in ieder geval aandacht voor hun huidige financiële situatie en de bijbehorende toekomstige financiële vooruitzichten, de mate waarin deze organisaties een grote extra toestroom van cliënten op korte termijn kunnen opvangen en het benodigde certificaat van het Keurmerkinstituut. Hierbij dient specifiek aandacht te zijn voor het feit dat het voornemen is om het grootste deel van de maatregelen te gaan beleggen bij een kleine GI. Jeugdautoriteit
- Uitgangspunt moet zijn dat zorg duurzaam kan worden gecontinueerd. Dat vraagt niet alleen een beoordeling van de overname op korte termijn. Er is daarnaast een financiële meerjarenraming van de drie overnemende aanbieders nodig om te kunnen bepalen of op basis van de uitgangspunten van overname, de beschikbare tarieven en over te nemen dossiers er sprake zal zijn van een stabiele financiële situatie op de middellange termijn. Ook moet duidelijk worden welke investeringen aan de start moeten worden gemaakt, bijvoorbeeld in ICT of backoffice, om de exploitatie ter hand te nemen.
- Het juridische kader waarbinnen het voorgenomen besluit zijn beslag moet krijgen, is nog niet helder. Het is van belang om zo snel mogelijk vast te stellen of overgang van onderneming inderdaad het juridische kader van de overgang zal zijn. Dit is namelijk in hoge mate bepalend voor de inrichting van het vervolgtraject en de overdracht van cliënten en medewerkers. Hierover zal het advies van de landsadvocaat, dat naar verwachting op 7 december gereed is, uitsluitsel moeten bieden. Gevolg daarvan kan zijn dat de overnemende partijen te maken krijgen met frictiekosten op termijn, bijvoorbeeld bij verplicht overname van langdurig zieken.

Advies voor de te nemen vervolgstappen

- Het voorgenomen besluit voor scenario 3b lijkt te zijn genomen, zonder dat de consequenties voor overdracht van cliënten, overdracht van personeel en de precieze financiële gevolgen voor Intervence (kosten voor afbouw en liquidatie) en de overnemende partijen (de businesscase) volledig zijn uitgewerkt. Het verdient aanbeveling deze uitwerking daarom nu met grote snelheid ter hand te nemen, zodat het definitieve besluit van de gemeenten op basis van een gedegen en onderbouwd plan kan worden genomen.
- Onze ervaring leert dat een overname van activiteiten een omvattend proces is en dat het daarom verstandig is hiervoor een aparte, tijdelijke projectorganisatie in te richten en deze aan te laten sturen door een programmamanager/projectleider met kennis van zaken. In onze opvatting zijn in de projectorganisatie in ieder geval vertegenwoordigers van de vier betrokken zorgorganisaties en de gemeenten betrokken, alsmede juridische en financiële expertise.
- Aanbevolen wordt deze projectorganisatie de opdracht te geven om een plan ('draaiboek') inclusief bijbehorende frictiebegroting op te stellen waarin in ieder geval de volgende zaken worden uitgewerkt:
 - o Overdracht van cliënten en dossiers (juridisch en feitelijk);
 - o Overname van personeel (met als motto: medewerker volgt cliënt);

- o Archivering van afgesloten dossiers;
 - o Organisatorische herinrichting/aanpassing van de overnemende aanbieders, voor zover nodig;
 - o Bepalen van de benodigde transitiekosten voor overnemende partijen;
 - o Beheerste afbouw van Intervence inclusief bijbehorende frictiekosten, met als doel deze frictiekosten zoveel mogelijk te beperken;
 - o Timing en realistische planning 2021 (met als motto: zorgvuldigheid gaat boven snelheid);
 - o Maatregelen ter waarborging van kwaliteit van zorg gedurende het overnameproces, zowel aan de kant van Intervence als bij de overnemende partijen;
 - o Liquidatieplan van Intervence met voorstel voor vereffening van de overblijvende baten en lasten.
- Dit plan richt zich idealiter niet alleen op de korte termijn (2021) maar heeft ook oog voor de toekomstbestendigheid van de gekozen uitwerking voor de langere termijn.
 - Op basis van het uitgewerkte plan kan vervolgens definitieve besluitvorming door de gemeenten plaatsvinden, inclusief de bijbehorende budgettoekenning, in de vorm van bestuurlijke afspraken tussen de vier betrokken zorgpartijen, de 13 gemeenten en het ministerie van J&V. De uitvoering van het plan vraagt vervolgens inspanning van alle betrokkenen.
 - Gelet op de acute problematiek verdient het aanbeveling ook waarborgen te treffen die ertoe leiden dat de zorg in afwachting van alle plannen gewaarborgd blijft.

Met deze brief geeft de Jeugdautoriteit een advies over de inrichting van het vervolgproces. De Jeugdautoriteit is graag bereid om, conform het verzoek van de minister voor Rechtsbescherming en de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, te adviseren op het uitgewerkte plan, zodra dat beschikbaar is. Vervolgens is de Jeugdautoriteit bereid vanuit een onafhankelijke positie de bestuurlijke afspraken actief te monitoren, gericht op de continuïteit van de zorg voor de cliënten, een verantwoorde afbouw van Intervence en een zorgvuldige overdracht naar en implementatie bij de overnemende partijen.

Hoogachtend,

Mr. Drs. K.C. Schuurman
Directeur Jeugdautoriteit (a.i.)